

ІНДИВІДУАЛЬНІСТЬ ЯК ТЕНДЕНЦІЯ СУЧАСНОГО ДИЗАЙНУ

Дизайн присутній в усіх проявах життєдіяльності сучасної людини: в повсякденному житті, в професії та творчості, під час дозвілля та культурного відпочинку. Він є результатом поєднання функціональності та естетичності простору та речей, що доповнюють та формують культуру сучасності. Індивідуальність – тенденція, що характерна сучасній культурі в цілому, знаходить своє логічне відображення в сучасному дизайні.

Ключові слова: культура, суспільство, творчість, художнє проектування, дизайн, стиль, тенденція.

Постановка проблеми. Дизайн формує стиль життя сучасної людини, впливаючи на всі аспекти життєдіяльності: дозвілля, роботу, виховання та освіти. Суспільство перебуває під повсякденним тиском інноваційних та дизайнерських проєктів, що нав'язують ідеальний «світогляд», де зміни на краще: у технологіях, об'єктах та просторі – є основними рисами життя. Саме ці «штучні», маркетингові зміни речей, що формують сучасний побут, частково нівелюють наявність змін в суспільстві, реорганізують цінності сучасної культури з духовного на матеріальний рівень.

Дизайнерський продукт стає не стільки мистецьким виробом, в якому рівноправно поєднано функціональність та красу, скільки «розмінною монетою», базисним елементом ринкових відносин. Дизайнери створюють об'єкти, проєктують нові малі та великі елементи, що наповнюють простір часто не за покликанням творчого натхнення, а під тиском запити виробника або замовника. Дизайнери середовища приймають активну участь у проєктуванні і самого простору, моделюючи та змінюючи просторові особливості

---

³ © Лоліна Н.А.

його сприйняття: структуру наповнення, тектоніку, текстуру, композиційні акценти, пластику тощо. Досить часто дизайнери застосовують надсучасні мультимедійні технології: відео та аудіо супровід, світлові ефекти, ілюзорні тактильні нашарування, що доповнюють та підкреслюють образ та змістовне наповнення об'єкту.

Питання формування індивідуальності, вплив на неї національних, історичних, загальнокультурних характеристик є цікавим для розуміння в сучасного мистецького простору. Питання сучасного дизайну та його характерних рис важливе та актуальне не тільки для вивчення сучасної культури, художнього розвитку людства та для розуміння його гіпотетичного впливу на подальше існування художньої культури.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Наукові роботи, які вплинули на розуміння актуальності цієї статті дотичні багатьом мистецтвознавчим питанням. Серед них загальнотеоретичні дослідження та наукові праці, що присвячені питанню формування дизайну як окремої творчої сфери життєдіяльності людини [1,4,5]. Важливим для теоретичного аналізу став компаративний метод дослідження, при використанні якого, автор дослідив численні дизайн-проекти та реалізовані проектні розробки в сфері проектування середовища відкритого простору (архітектурні об'єкти, малі архітектурні форми та ландшафтні проекти) та закритого простору (житлові та громадські інтер'єри). Питання стилю, стилістики, тенденції та моди в сфері дизайну є окремими питаннями, які є також дотичними до питання сучасного дизайну. Важливим було дослідити питання формування сучасної дизайнерської освіти та мистецької школи в цілому, і в цьому контексті вагомим вкладом є наукова робота Лагутенко О.А., що досліджувала українську графіку першої третини ХІХ сторіччя: загальноєвропейські тенденції та національні особливості розвитку, відтак, її наукове дослідження значно ширше окресленої теми, бо воно торкається досить проблематичного питання

формування та існування мистецької української школи, перших ідеологів української мистецької школи. [6]

Серед наукових робіт, що вивчають культуру індивідуалізму, етику та автентичність сучасної людини, пост-традиційність, та сучасне суспільство в цілому, слід виокремити роботи Яцино М., Бурд'є П., Кемпбела К., Гіденса А., Леша С., Вебера М., тощо.

Серед останніх публікацій та наукових досліджень, що присвячені сучасному дизайну, слід відмітити наукові роботи декількох вищих навчальних закладів України, на базі яких, щорічно проводяться Міжнародні науково-практичні конференції та конгреси, публікуються збірники наукових праць та окремі наукові видання. Серед таких Вузів слід відмітити: Львівську Політехніку та Харківську Державну Академію Мистецтва і Архітектури, Київський національний університет культури і мистецтв, Національний Авіаційний університет тощо.

Серед українських науковців вивченням сучасного дизайну та його особливостей наразі займаються: Даниленко В., Папета С., Божко Т., Михайлова Р. тощо. В контексті сучасного дизайну архітектурного середовища серед багатьох науковців слід відмітити наукові роботи Абизова В., Лазарева О., Трошкіної О., Чернявського В. та ін.

В ході вивчення питання сучасного дизайну та його характерних рис, вагомими є наукові дослідження Зампера Г., Адорно Т., Коллінгвуда Р. Дж., що були присвячені питанню виокремлення дизайну в загальній мистецькій системі. Серед сучасних наукових досліджень присвячених питанню дизайну окремо слід відмітити наукові публікації Легенького Ю., та дизайну в контексті віртуальних властивостей Шандренко О.

Окремим важелем при формуванні основних тезисів даної статті став практичний досвід автора, що сформувався на протязі більше ніж десяти років проектної діяльності практикуючого дизайнера середовища. Наукового дослідження, що б вивчало питання основних сучасних тенденцій в дизайні бракує у

вітчизняній та світовій мистецтвознавчій науці, що послужило однією із основних причин зацікавленості автора у визначенні із темою даної статті.

Мета даної статті. Автор даної статті ставить за мету проаналізувати основні характерні риси сучасного дизайну, його особливості. Розуміння сучасного дизайну як процесу дещо хаотичного в зв'язку із тим, що наразі не існує одного єдиного, чітко окресленого стилістичного напрямку, в якому працювали б всі дизайнери сьогодні, сформувало декілька основних цілей статті. Серед першочергових: окреслити основні характеристики дизайну як явище, надати основні характеристики дизайну як процесу. Визначити основні тенденції, в яких на даний час відбувається дизайн, визначити основний напрямок дизайну та темпоральні віхи його розвитку. Відштовхуючись від основної гіпотези про те, що сучасному дизайну не притаманно загальних стилістичних рис, виокремити основні стилістичні напрямки, в яких працюють дизайнери світового значення. Підтвердження або заперечення основної гіпотези, що сучасний дизайн виключно існує завдяки індивідуальному підходу ведучих дизайнерів світового рівня, що формують не загальні тенденції як такі, а власні тенденції, що розвивають дизайн як культурний процес виокремлено один від одного. Дійти до висновків, чи дизайн як явище культури розвивається тільки завдяки індивідуальному та персональному або загальнокультурні процеси формують дизайн як процес-явище і в ньому відбуваються особистості, так чи інакше редагуючи його, але в загальному темпоральному контексті.

Основна частина. Серед цінностей культури сучасного соціуму – ідея, індивідуальний підхід, нестандартне та образне мислення, що знаходить своє вираження в створенні образу заможного та процвітаючого суспільства. Всі види дизайну: одягу, або «Fashion design» (з англ.: дизайн моди), дизайн аксесуарів та декору, графічний дизайн та реклама, промисловий, дизайн виставок та архітектурного середовища, ландшафтний дизайн та

дизайн інтер'єру, всі ці сфери діяльності сучасного дизайнера потребують мистецької освіти, художнього смаку, самовідданості творчому процесу, розуміння власної індивідуальності тощо. Окрім вищезазначених різновидів дизайну, в сучасному суспільстві і в інших професійних колах дизайн присутній як поняття: в банківській сфері, пропозиція по впровадженню нових ідей називається «дизайн-проект», в маркетингу, нове впровадження, отримало усталену назву «дизайн-пакет» тощо. В багатьох «іпостасях» дизайн впевнено займає свою значну та важливу роль, виступаючи не тільки характеристикою речей, а самоціллю, задля додаткового прибутку компаній та численних надходжень підприємствам.

На сьогоднішній момент в дизайні не має одного чітко окресленого художнього стилю, в кому працювали б всі дизайнери по всьому світові. Останнім стилем, який більш менш відбувся в один і той же час в різних країнах, розкриваючись, відповідно, єдиними стилістичними характеристиками та рисами був стиль Модерн, Арт Нуво, Югендстиль, Тіфані.[2; 10, 272-305] Навіть назва цього художнього стилю не «втримала» еkleктичності часу. Після цього художнього стилю, у зв'язку із політичними, економічними та іншими культурними реаліями час (Перша Світова війна, промислова революція тощо), еkleктичність як загальна тенденція культури до сьогодні спрацьовує в мистецькому просторі. Не дивлячись на більш менш рівномірні та, можна сказати, закономірні взаємозв'язки поміж народами, країнами та культурами, одного єдиного художнього стилю так і не було сформовано. Багато стилів, що проіснували або декілька декад, або окреме десятиліття на мистецький жнив'ї, й досі існують в окремих мистецьких доробках, проектах, дизайнерських розробках або архітектурних об'єктах. Біонічний, футуризм, конструктивізм, функціоналізм, мінімалізм, поп-арт, екологічний стиль (напрямок «розумного» проектування, «розумний будинок» тощо), лофт, еkleктика та ф'южн – всі ці стилі та тенденції

художньої культури є сучасними та актуальними, відбуваючись в сьогоdnішньому дизайні.

Виходячи з цього, можна сказати, що однією із широко поширених тенденцій сучасного дизайну є еkleктичний підхід – при якому в сучасній стилістиці використовують ретроспективу історичних художніх стилів або окремі «цитати» – історичні елементи декору або облаштування. Такий дизайнерський хід надає об'єкту розробки позачасовий образ, такий, що при усталеному зв'язку із історією та традицією, є одночасно сучасним та динамічним. Є численні компанії, що займаються сертифікованим копіюванням всесвітньо відомих дизайнерських об'єктів в різних стилях та видатних дизайнерських знахідок. Таким є широковідоме крісло Міс Ван Дер Рое, яке він створив 1931 році, і що стало з того часу синонімічним із його ім'ям, відоме в дизайні меблів як «крісло Міса». [7, 10] Звичайно він більш відомий як «єдиний сучасний архітектор, який сформулював унікальний архітектурний закон, та офісні будівлі всього світу є відлунням його концепцій». [2, 319] Однак жоден архітектурний об'єкт, що він розробив не набув його власного ім'я, як згадане крісло.

Другим канонічним прикладом можна привести шезлонг Ле Корбюз'є «LC4», що було створено в співпраці П'єром Жаннєре та Шарлоттою Перріан у 1924 році. Модель LC4 від початку не визвала фурору, сучасники не оцінили її модерновий вигляд та сумнівалися в комфортності її конструкцій. Але у 1965 році, після того, як компанія CASSINA ризикнула запустити шезлонг в серійне виробництво, цю модель спіткав чималий успіх. Попри те, що шезлонг LC4 є експонатом музею Вікторії та Альберта в Лондоні, а також музею сучасного мистецтва МоМа у Нью-Йорку, він є елементом меблевого облаштування інтер'єру, що не втратив своєї утилітарності. «**Chaise Longue LC4**» (з англ.: **шезлонг LC4**) – одна із найбільш вагомих речей в історії дизайну, що до сьогоdnішнього дня випускається фабрикою Cassina із дозволу

Проблеми розвитку міського середовища. Вип.2 (14) 2015

Фонду Ле Корбюз'є (Fondation Le Corbusier) та нащадків П'єра Жаннере та Шарлотти Перріан. Цей шезлонг, що отримав назву «Ле Корбюз'є шезлонг» широко використовується сучасними дизайнерами в сучасних проєктах, присутність його в інтер'єрі підкреслює статусність простору, високий рівень художнього смаку власників та дизайнера, саме це приклад, коли дизайнерський об'єкт має високу художню цінність, і набуває такої цінності, що можна порівняти із предметом високого мистецтва.

Серед різноманітних стилів та напрямків в сучасному дизайні присутні стилі, що насичені національно-етнічним колоритом, що використовуються сучасними дизайнерами в різних країнах виключно за принципом власних вподобань: Японський стиль, Скандинавський стиль, Прованс, Американський стиль «кантрі», Австрійський стиль «шале», Нью-Йоркський стиль, Англійський класичний тощо. Відкритість інформаційних каналів, доступність до аналогів та можливість сучасного дизайнера замовити елементи декору та оздоблення із тієї або іншої країни, можливість зв'язатися із дизайнерами на іншому кінці світу за консультацією або професійною порадою, формує еkleктичну взаємодію різних стилів та використання їх лише за дизайнерською задумкою або побажанням замовника. Тому повсякчасно відбувається запозичення стилістики іншої країни, наприклад, Скандинавський дизайн, що є одним із найбільш поширених на сьогодні, та використання його принципів в проєктуванні в Голландській школі дизайну, у Франції, в Америці тощо. [8]

Дизайнерський світ стає відкритою творчою боротьбою «за місце під сонцем» в дизайнерському олімпі. Вседозволеність в контексті використання розробок інших авторів, використання традиційних аутентичних елементів, що збагачують проєкти національно-етнічними характеристиками, обізнаність в різних історичних стилях та ігровий підхід до еkleктичного їх використання – робить світ дизайну бажаним та цікавим для нових поколінь творчих людей. Все більше учбових закладів відкривають

відділення по підготовці майбутніх кадрів в професійній сфері дизайну. Віктор Даниленко в своєму підручнику «Дизайн», зазначає про «ще одну велику проблему, яка перейшла до нас у спадок від ХХ століття. Упродовж його домінуючим було використання тих сторін проектно-художньої творчості, які ґрунтуються на процесах міжнаціональної інтеграції, адже впродовж ХХ століття домінували поняття про інтернаціональну сутність дизайну... З другого боку в дизайні в усі часи разом із процесами між стильової міжнаціональної інтеграції протікали і процеси стильової національної диференціації [3; 8]».

Паралельно із цим процесом відбувається поширення таких виробництв-гігантів як ІКЕА (Швеція), Jysk(Фінляндія), SIA (Франція), Butlers(Німеччина) та інші, які виробляють пропозиції по інтер'єру та екстер'єру «під ключ». Підібравши стилістику, яка до вподоби, можна замовити та виготовити на цих підприємствах все облаштування простору, від меблів до найменшої дрібниці, відповідно слогану ІКЕА: «є ідея, є ІКЕА». В разі розростання впливу таких виробництв на культуру попиту сучасника, в великій кількості дизайнерів не буде потреби. Паралель можна провести в різних видах дизайну, бо подібні процеси відбуваються і в дизайні одягу, де присутнє протистояння окремих особистостей-дизайнерів з яскравою та самобутньою образністю мислення із виробництвами світового масштабу: НМ (Німеччина), Zara (Іспанія), С&А (Німеччина).

Доступність масового дизайну, аматорський підхід, де дизайну як такого не має – формують основну тенденцію сучасності. Як відтворення вище окреслених процесів та характерних ознак дизайну, що типові для сучасності і формують індивідуальний підхід в проектуванні. Наразі, це єдиний варіант врятувати розробки, реалізації та подальше впровадження об'єктів та простору від типового підходу, що активно насаджується сучасною культурою.

Орієнтування на світових дизайнерів молодими дизайнерами створює ланцюговий ефект, традиційність в методах та принципах проектування, що збагачує загальний внесок дизайну в художню культуру. Звернення до усталених форм та мотивів не стримує молодих дизайнерів, а надає їм щільну теоретичну та практичну «базу», від якої можна відштовхнутись, яку можна заперечувати, але існування якої не можна не зважати.

Окремі особистості, що яскраво виокремлюють свої вподобання, свій художній смак та тонке відчуття пропорції та композиції створюють надзвичайні об'єкти сучасної художньої культури. Дизайнери світового масштабу передбачаючи майбутнє, використовують нові технології та матеріали, за для того, щоб дизайн, як сфера творчості, розвивалась та прогресувала паралельно із суспільством, так і передчасно, впливаючи на подальший розвиток соціуму. Маленькі та великі об'єкти дизайну впливають на принципи існування сучасної людини, бо вони є невід'ємною частиною життєдіяльності: чи то торговельні центри, чи то мобільний телефон, чи то крісло для відпочинку.

Так перебуваючи в великих торговельно-розважальних центрах в зонах рекреації, відвідувачі можуть перепочити посеред зелені, де може звучати спів птахів бо шум дощу. Таким чином дизайнери намагаються відволікти увагу відвідувача від навколишнього середовища, створюючи хибне відчуття перебування на свіжому повітрі, що підсвідомо буде сприйматися як правильно та із користю проведений час. Таку задумку втілили дизайнери-архітектори, що розробляли торговельно-розважальний центр Les Quatre Temps (із франц.: чотири сезони), що був відкритий Les Quatre Temps у 1981 році. У 2013 році, цей торговельний центр, один із найбільших у Європі відвідали 45,7 мільйонів відвідувачів.

Першим архітектором, хто працював із цим об'єктом був відомий Бей Юймін, що у 1983 році став лауреатом Прітцерівської архітектурної премії. В 2009-му році він «заслужив, але із великим

Проблеми розвитку міського середовища. Вип.2 (14) 2015

запізненням Золотої медаль Королівського інституту британських архітекторів (RIBA)». Порівняння проекту розширення-реконструкції музею Лувр в Парижі із торгівельно-розважальним центром було б для декого і смішним, але за висловом The Nyatt Foundation у 2009, що в перекладі Дениса Туркеева (переклад 2013 року) звучить так: «Архітектуру Бея Юйміна можна охарактеризувати як віру архітектора в модернізм, олюднений його витонченістю, ліризмом та красою», що на думку автора чітко прослідковується в кожному проекті архітектора.

До проекту створення «Чотири сезони» долучилось архітектурне ательє, під керівництвом Гайя Лагно, Жана Дімітріжевича, Мішеля Вейля, під назвою LWD, яке активно працювало з 1952 року до 1985 років. Бюро цих архітекторів також широко відоме під назвою d'Atelier d'études architecturales (АТЕА). Під їх керівництвом торгівельний комплекс пройшов ретельну реновацію зовнішніх та внутрішніх частин будівлі, починаючи з 2006 до 2008-го року. Цікавим стало дизайнерське рішення інтер'єру в кольорі, у зв'язку із звертанням до чотирьох сезонів, архітектори-дизайнери обрали чотири основні кольори: рожевий (малина), червоний (вишня), помаранчевий (мандарин) та зелений (ківі). Ці кольори також співзвучні із слоганом, яке до 2011 року звучало як «Зранку, вдень, ввечері та пізніше». Із 2011 року слоган було змінено на більш концептуальний варіант «Візьміть завчасно».

Головними чинниками, які працюють на популярність цього закладу є не тільки його місце знаходження – район Дефанс у місті Парижі, в ультрасучасному осередку ділового життя міста, що активно відвідується туристами та мешканцями, та великій кількості торгівельних площ (265 бутіків та галерей). Найбільш вагомим чинником на думку автора є концептуальний підхід до проектування простору, в якому є інтрига. Крокуючи по галереям та поверхам цього комплексу створюється відчуття відчуження від оточуючого середовища, від простору як такого, при тому, що

об'єкт є досить утилітарним та функціональним за своїми характеристиками. Втрата зв'язку із часом, простором та оточенням – ігровий ефект, що створює не продовження реальності, а іншу «паралельну» реальність, своє власне середовище, свій власний простір. В цьому проявляється найвищий рівень індивідуальності дизайну як культурного феномену сучасності.

Можна було б підкреслити, що сьогоднішній день вимагає від дизайнера бути не просто в тенденціях сучасного дизайну, дизайнер має передбачати стилістику або тренд, який лише стане популярним та модним. Але насправді, це хибне ствердження. Дизайнери мають досконало володіти своїм власним художнім смаком, мають тонко відчувати зміни та особливості часу, в якому працюють та живуть для того, щоб створювати відображення свої особистості. Таке індивідуальне відтворення дійсності, що збагачує сучасну художню культуру і є вищою характерною рисою дизайну – сфери творчої діяльності. Привносячи своє бачення, образність думки, дизайнери змінюють культуру, формуючи майбутні тенденції. Це можливо лише за умови автентичності дизайнера, його яскраво вираженої особистості. Саме тому індивідуальність дизайнера – є запорукою його успіху та світового визнання.

В даній статті автор ставив за мету проаналізувати основні характерні риси сучасного дизайну, його особливості. Розуміння сучасного дизайну як процесу дещо хаотичного в зв'язку із тим, що наразі не існує одного єдиного, чітко окресленого стилістичного напрямку, в якому працювали б всі дизайнери сьогодні.

Висновки. В процесі аналізу зазначеної теми, автор прийшов до висновку, що основними характеристики дизайну як процесу, є його невпинність та постійна присутність в життєдіяльності сучасної людини. Дизайн як процес відбувається в багатьох сферах, не тільки в творчій, що збагачує культуру в

цілому. При визначенні основних тенденцій, в яких на даний час відбувається дизайн, слід відмітити еkleктичність, звертання до різних історичних художніх та до етнічно-національних стилів одночасно. Крім того, однією із чітко виражених тенденцій є використання канонічних об'єктів дизайну, «ікон» стилю, що використовується для підвищення мистецької цінності дизайнерського проекту. Основним напрямком сучасного дизайну є відтворення індивідуальності, авторської новизни та автентичності, що призводить до розвитку дизайнерської сфери, де кожен яскравий представник дизайн-еліти стає темпоральною віхою його розвитку.

Автор відштовхувався від основної гіпотези про те, що сучасному дизайну не притаманно загальних стилістичних рис, при цьому була спроба виокремити основні стилістичні напрямки, в яких працюють дизайнери світового значення. Як підтвердження основної гіпотези, автор дійшов до висновку, що сучасний дизайн виключно існує завдяки індивідуальному підходу ведучих дизайнерів світового рівня, що формують не загальні тенденції як такі, а власні тенденції, що розвивають дизайн як культурний процес виокремлено.

Слід підсумувати загальним ствердженням, що дизайн як явище культури розвивається тільки завдяки індивідуальному та персональному в сучасному дизайні.

Перспективи подальших досліджень. Важливим для подальших наукових досліджень є вивчення проектних принципів та стилістичних вподобань, особистих характерних рис об'єктів окремих видатних особистостей в дизайні як-то Бей Юйміна, Захи Хадід, Альвара Аалто, Філіпа Старка, Франка Гері та інших.

Цікавим подальшим дослідженням може стати науковий аналіз питання про місце та роль національних особливостей сприйняття середовища в сучасному проектуванні, адже сучасні дизайнер та архітектор при проектуванні об'єкту середовища мають враховувати і специфіку сприйняття навколишнього та

внутрішнього середовища, яке формувалося покоління за поколінням. Важливим питанням в контексті розуміння сучасного дизайну є вивчення орнаменту та його ролі в сучасній проектній практиці. Цікавим може бути вивчення питання впливу релігійних вірувань, ролі табу та заборон, вплив географічного та кліматичного факторів та інших на об'єкти дизайну, сприйняття окремих характеристик дизайнерських об'єктів в різних куточках світу.

Вагомим для розуміння парадигми розвитку українського дизайну в загальній всесвітній дизайнерській спільноті є можливий аналіз формування мистецьких дизайнерських шкіл в інших країнах та об'єднаннях країн, де дизайн визнаний на світовому рівні: Італії, Франції, Скандинавії тощо. Вивчення історичних та культурних аспектів формування, розвитку та сучасного стану такого зарубіжного досвіду мало б велике значення для використання цього досвіду в українських реаліях.

Окремим цінним дослідженням, що було б дуже актуальним для вітчизняної мистецтвознавчої науки могло б бути дослідження ролі та місця українського дизайну на світові арені. В контексті такого дослідження було б цінним дійти до висновків, чи сучасний український дизайнерський світ має цінність в загалом, та в контексті прояву національно-етнічної свідомості, що є присутнім в сучасній дизайнерській сфері України.

Список використаних джерел

1. Адарно Т. Теорія естетики: Пер. з нім./ П. Таращук (з нім.)/ Т. Адарно. – К.: Основи, 2002. – 518 с.
2. Архитектура: краткий справочник/ [Гл. ред. М.В. Адамчик: Гл. научн. ред. В.В. Адамчик и др.]. – Мн.: Харвест, 2004. – 624 с.
3. Даниленко В. Дизайн: підручник / В. Даниленко. / ХДАДМ, Інститут проблеми суч. Мистецтва Академії м-в України. – Х.: Во ХДАДМ, 2003. – 320 с.: іл.

4. Земпер Г. Практическая эстетика: Пер. В.Г. Камеша [Сост., вступ. статья, с.8-42, и коммент. В.Р. Аронова]. / Г. Земпер. – М.: «Искусство», 1970. – 320 с.

5. Коллингвуд Р. Дж. Принципы искусства./ Р.Дж. Коллингвуд. – М.: «Языки русской культуры», 1999. – 325 с.

6. Лагутенко О.І. Українська графіка першої третини ХХ ст.: загальноєвропейські тенденції та національні особливості розвитку: дис. ... докт. мист.: 17.00.05. / Лагутенко Ольга Андріївна. – К., 2008, - 540 с., (із додатком).

7. Яцино М. Культура Индивидуализма./ Малгожата Яцино. – Х.: Гуманитарный Центр, 2012. – 280 с.

8. Fiell Ch., P. Modern chairs: English/German/French./ Charlotte, Peter Fiell. – Köln: Taschen, 2002. – 161 p.

9. Fiell Ch., P. Scandinavian design: English./ Charlotte, Peter Fiell. – Köln: Taschen, 2002. – 704 p.

10. Prina Fr., Demartini E. 1000 Years of World Architecture: An Illustrated Guide. / Francesca Prina, Elena Demartini. – Milan: Thames & Hudson, Mondadori Electra spa, 2005. – 429 p.

Аннотация

Дизайн является результатом объединения функциональности и эстетичность пространства и вещей, что дополняют и формируют культуру современности. Индивидуальность – тенденция, которая характерна современной культуре в целом, находит свое логичное отображение в современном дизайне.

Ключевые слова: культура, общество, творчество, художественное проектирование, дизайн, стиль, тенденция.

Annotation

The every single thing is evaluated by its functionality and aesthetic qualities. The designers create new forms and shapes for catching an attention the potential buyers, users, and followers. There is the main tendency of the design in general as the individuality that forms modern design.

Key words: culture, society, creativity, artistic culture, design, style, tendency.

Стаття надійшла до редакції у квітні 2015 р.